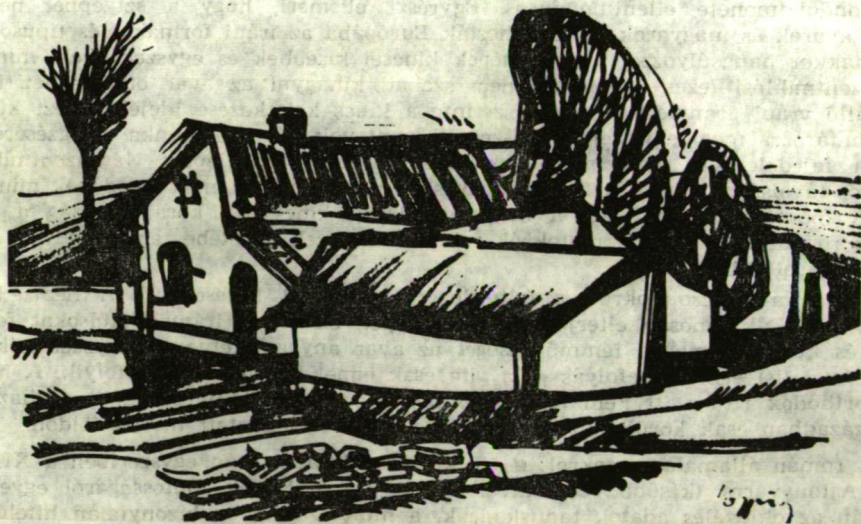

Valótlan állítás, hogy Anonymus — az általa kitalált — Glad „fejedelem” orthodox keresztény politikai alakulatáról beszélne — a bizánci egyház jelenlétéről Ajtony udvarából (XI. század eleje) és egy másik forrás alapján van tudomásunk. Kronológiai zavart okoz, hogy az Ajtonyra való hivatkozás után az Anonymus által is a honfoglalás idején szerepeltetett Glad kerül az érvek sorába. A román történet-tudomány egyik archimedesi pontja, hogy Anonymus ezen Gladja csapatában bolgárokat, kunokat és blakokat (= vlahokat) tüntet fel (dél-szlávokat viszont nem, miként ezt R. Florescu állítja). E közlés hitelét történészeink vitatják, mivel a kunok csak 1051 után lépték át a Volgát. Nyilván e körülmény hatására R. Florescu e népvétet a besenyőkre helyesbíti — csakhogy ők is csak a X. század végén jelen-tek meg e földön, s akkor is miként vehetnének részt a IX. század végi események-
ben? S hogyan higgyünk Anonymus fenti mondatának, ha annak egyik elemét szük-ségszerűen korrigálni kell? Vajon az elmondottak valóban elegendők ahhoz, hogy e tájon egy olyan „helyi formációt” feltételezzünk, melynek — ismét egy időrendi ugrás — „a VIII–IX. században Moravia és Bulgária voltak a pólusai”?

Talán túlzásnak tűnhetik, hogy ilyen részletességgel foglalkoztunk a Transilva-nia kiadó falinaptára kísérő szövegével. Az olvasó mégse lásson ebben aránytévész-tést a László Gyula–Rác István könyvével szemben. A nyilvánvaló műfaji eltéré-
sek mellett bizonyos közös vonásaik is vannak (egyidejű megjelenés, reprezentatív kiállítás, népszerűsítési cél, s egy véletlen egybeesés: borítójukon ugyanaz az ivó-
csésze látható). Más kérdés, hogy feladatukat milyen módon töltik be.

BÁLINT CSANÁD

KOPPÁNY ATTILA RAJZA